

שמע ישראל

בסי"ד

לעילוי נשמת **משה בן מרים ויחזקאל פינקר ז"ל ת.ג.צ.ב.ה.**

ר"ת	יציאה	כניסה	י"ם
21:13	20:17	19:25	ת"א
21:10	20:15	19:23	חיפה
21:14	20:18	19:26	ב"ש
21:09	20:14	19:23	

פרשת בהעלותך

הפטרה: **רוני זשמוי**
זכריה ב'

י"ג סיון תשפ"ג
שנה כ"ג
עלון מס' 1201

נא לשמור על קדושת העלון הבהרה זמן כניסה ביים הוא לפי 20 דק' לפני השקיעה

פנינים מהפרשה

"עתה תראה היקרך דברי" (יא,כג)

כשפונים לאדם שאינו שומר תורה ומצוות או לאחד שאינו מקפיד כל כך על המצוות, ומיידעים אותו על מצוות תפילין, או אומרים לו דברי תורה, אינו מתלהב מן הדברים ואף נראה שהדברים קשים עליו ואינו מסוגל לקיימם ולשומעם וזאת לגודל התרחקותו מה' יתברך, אומנם כאשר אדם חוזר בתשובה ואור התורה האיר בו, על כל דבר תורה, על כל מצווה חדשה ששומע מתמלא הוא שמחה והתלהבות.

וזה רומז הפסוק **"עתה"** אין ועתה אלא תשובה (מדרש רבה בראשית כאו), היינו כאשר אדם חוזר בתשובה **"תראה היקרך דברי"** האור החיים הקדוש פירש **"יקרך"** שיהיה יקר אצלך, והיינו תראה איך שדבר ה' יתברך, דברי תורה ומצוות שתשמע, יהיו יקרים בעיניך. (תורת שלום)

"איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם או לדורותיכם ועשה פסח לה" (ט, י)

בספר הק' עבודת ישראל פירש, **"איש איש כי יהיה טמא לנפש"**, כשנשמת אדם טמאה ע"י עוונות, **"או בדרך רחוקה"**, או שהוא רחוק מה', ואינו מרגיש חיות בעבודת ה', **"או לדורותיכם"**, או הוא בדורות המאוחרים שיהיה בהם הסתר פנים גדול. **"ועשה פסח לה"**, יתחזק באמונה בבורא כל העולמים, כי קרבן פסח רומז לאמונה, מפני שעל ידו שבר ה' את דעות הכפירה של המצרים שהעולם מתנהג על פי הטבע ע"י המזלות, כי בזה שעה לשחוט את הטלה שהמצרים פלחו לו באמצע חודש ניסן שבו שולט מזל טלה, הראה שאין למזלות שום כח ויכולת, והכל הוא רק מה'. זהו שהפסוק אומר, אפילו כשהאדם נמצא בשפל המדרגה, אפילו כשטימא את נשמתו והוא רחוק מה', יתחזק באמונה. כמו כן רומז קרבן הפסח על מסירות נפש, כי בני ישראל קיימו מצוות קרבן פסח במסירות נפש, ולא פחדו מהמצרים שיהרגו אותם על ששוחטים את אליליהם.

זהו שהפסוק אומר, כשהאדם נמצא במצב ירוד, **"ועשה פסח לה"**, ימסור את נפשו לה', יחליט בדעתו, אני מוכן ומזומן ליהרג ולהשחט למען כבוד שמו ית', ובכחה של מסירות נפש יכול האדם להתגבר על כל הניסיונות, אפילו הקשים ביותר. **(דברי אמונה – טוב הפנינים)**

"שטו העם ולקטו" (יא, ח)

הרב **"שפת כהן"** זצ"ל הביא דברי הזוהר הקדוש, כי **"שטו"** אותיות **"ושט"**, וגם לשון שטות. וביאר, כי יש גברון קנה לדיבור וגם ושט למאכל, והחכם עיניו בראשו, לדעת שבעניין הוושט שווים האדם והבהמה, כי שניהם אוכלים למזונם. ומותר האדם מן הבהמה בדיבורו, אם ינצלו לתפילה והלל לבוראו, וללימוד תורתו. והמן היה מזון רוחני, שעזר בלימוד התורה ובהשגות הרוחניות, כמו שאמרו במכילתא: **"לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן"**. ואילו הערב רב מאסו בתכונתו הרוחנית של המן שסייעה לדיבור ולקנה, ובחרו בגיוון המאכל ובוושט. ובכך גילו שטותם, שכחמות נדמו, שכל מעינם באיבוסם! **(מעין השבוע)**

העלון מוקדש לעילוי נשמתו הקדושה והמחוררה של טר התורה, פאר הדור החדר, מורינו ורבנו ועטרת ראשנו
מרן הראשון לציון מאור ישראל רבנו **עובדיה יוסף** בן גורג'יה זצוק"ל

עורך: ש. פינקר 0548421906
תירומות בנק הדואר 001 מ"ח 23226918

ברכה רוחה והצלחה בעסק
מתן כלפון הי"ו
אוריאל כהן הי"ו

ברכה רוחה והצלחה
לדורית בת מרים
והילדים

לעילוי נשמת
מרים בת סגולה פנקר ז"ל
יעקב בן מרים פנקר ז"ל

לעילוי נשמת
ר' ניסים ויצמן בר ימנה ז"ל
מרת עליה בת איז'ה ז"ל

סיפור לשבת

מי שמבין יודע

קבוצת הנגנים הביטוה במנהל הלהקה בפה פעור. בהתחלה הם היו בטוחים שהוא השתגע לגמרי ושמדובר בכלל בכריחה גרועה, אבל משנוכחו לדעת שהוא רציני החליטו כולם להוריד אותו מהעניין: "רק שאני אבין", אמר פרנסואה נגן הצ'לו, לג'סטין - מנהל הלהקה והוגה הרעיון: "אתה רוצה שנצא כולנו ביחד, בהרכב מלא לתחנת הרכבת התחתית ופשוט נתחיל לנגן שם? זה לא נראה לך הזוי עד כדי טירוף?" "מה מטורף בזה?" שאל ג'סטין בחיוך. הוא הבין את ההתנגדות אלא שהיה חשוב לו שהם יבינו את הרצינות שברעיון שלו. "הרי אנשים משלמים מעל ארבע מאות פאונד רק בשביל לשמוע אותנו מנגנים, אנחנו לא אמורים למכור את עצמנו בחינם. זה פשוט לא הגיוני!" ג'סטין לא כל כך התרגש מהתנגדותו של פרנסואה שהמשיך לטעון: "חוץ מזה, שאני חושש שגם אנשים שמבינים במוזיקה לא ידעו להעריך כראוי את היצירות שנגן שם כי נראה בעיניהם כמו חבורת הומלסים!" "זאת בדיוק הנקודה!" נצטו כעת עיניו של ג'סטין: "כל המטרה שלנו היא, לדעת פעם אחת ולתמיד כמה אנשים מתוך תושבי לונדון באמת מבינים במוזיקה! אתם מבינים? בעוד הם יחשבו שאנחנו מתחזים, אנחנו נגלה את הפנים האמיתיות שלהם ונגלה כמה אנשים שבאמת מבינים במוזיקה קלאסית, יעצרו ויקשיבו ליצירות שנגן בתחנת הרכבת!" כעת נראה שגם פרנסואה, שהיה הנגן הוותיק ביותר בתזמורת, הבין את מטרת הניסוי החברתי הזה. לאחר דיונים ותכנונים רבים, נבחרה תחנת הרכבת התחתית של שכונת 'גולדרס גרין' הלונדונית, שמצד אחד הייתה מספיק רחבה בשביל שיהיה מקום לכלל חברי התזמורת, ומצד שני, היא לא הייתה מהתחנות המפוארות בלונדון, כך שאף אחד לא יחשוד שיש כאן משהו לא הגיוני. ביום ראשון בשעה שבע בבוקר התייעבו כל חברי הלהקה בתחנת 'גולדרס גרין' בשביל להתחיל את הניסוי הגדול שלהם: ניגון יצירות של מוזיקה קלאסית, בדיוק לפי הסדר שהם מנגנים באולם הקונצרטים המפואר של לונדון. הם תפסו את מקומם בתחנה, מחכים להתחלת הסימן של ג'וזפה המנצח האגדי והמהולל, שכמו שאר חברי התזמורת התלבש במיוחד לאירוע כאדם פשוט. אחרי שכולם התארגנו וישבו במקומותיהם, ניתן האות והתזמורת פצחה בקונצרט והחלה לנגן את הסימפוניה החמישית של מוצארט, מה שגרם לכל העוברים ושבים של תחנת הרכבת להאט ולהקשיב למוזיקה הנפלאה, אבל איש מהם לא עצר מהליכתו.

מה שהנגנים לא ידעו, זה את העובדה שבין אלפי העוברים ושבים בתחנת הרכבת התחתית היו כמה מאות מתוכם שרכשו כרטיסים לקונצרט החגיגי שאמור להתקיים הערב בהיכל התרבות המפואר של לונדון, כרטיסים שהזול שבהם מתחיל בארבע מאות פאונד. בין הנוסעים היו גם ביל וג'והאן, זוג בנקאים שבמקרה הזמינו כרטיסים למופע שהיה אמור להיערך היום. הם מיהרו לעבודה, אלא שאז קולות התזמורת משום מה היו נראים להם מוכרים מדי. הם נעצרו ועמדו להקשיב למוזיקה הנפלאה. ואז ביל אמר לג'והאן אשתו: "את יודעת שאני מזהה את כל היצירות שהם מנגנים כאן? זה ממש מזכיר לי את הקונצרטים הגדולים של לונדון!" אולם ג'והאן אמרה לו: "נו באמת ביל, אל תהיה מגוחך! בשביל לשמוע את התזמורת הפילהרמונית של לונדון צריכים לשלם לפחות ארבע מאות פאונד. למה אתה חושב שהתזמורת של לונדון תופיע עם ההרכב המלא שלה ובחינם לפני כל נוסעי הרכבת התחתית?" "אין לי מושג!" ענה ביל: "אבל אני יודע דבר אחד, החבר'ה כאן יודעים לנגן כמו שצריך והם גם עושים את זה בהרבה סטיל! ואני לא מגזים, ממש כמו התזמורת הפילהרמונית של לונדון!" ואז לקח ביל את ג'והאן והם התיישבו ביחד על המדרגות, עצמו את עיניהם בהנאה - וויתרו על הרכבת הבאה שלהם, רק כדי להקשיב לתזמורת המופלאה שניגנה באותו רגע את הסימפוניה התשיעית של בטהובן. לאחר ארבעים וחמש דקות, קיפלו הנגנים את הכלים ועזבו את המקום. מתוך אלפי אנשים שחלפו שם, רק ביל וג'והאן עמדו ומחאו להם כפיים בהתרגשות. באותו ערב כאשר הגיעו ביל וג'והאן לאולם הקונצרטים של לונדון, נדהמה ג'והאן לגלות שהעדר היה עם ביל - מי שהופיעו מולם הבוקר, היו חברי התזמורת הפילהרמונית של לונדון, שניגנו בדיוק את אותה הופעה שעליה הם שילמו הערב מעל ארבע מאות פאונד... ובשונה מהם - היו המון אנשים שמיהרו לתפוס את הרכבות שלהם, שאפילו לא היו מודעים בכלל לעובדה שהרגע מתרחש כאן קונצרט שנחשב לבין היוקרתיים בעולם של התזמורת הפילהרמונית של לונדון ועוד בחינם. כך שהיה ניתן להבחין היטב בין שלוש קבוצות אנשים: הראשונה היא של אלו שמבינים במוזיקה קלאסית ומיד ידעו לזהות שהיצירות הללו מתנגנות במיטב בתי הקונצרטים בעולם. הקבוצה השנייה הם אלו שלא הבינו כלום במוזיקה קלאסית ולכן לא ידעו להעריך את היצירות שהם שומעים ועוד בחינם. הקבוצה השלישית, שלמעשה היוותה את רוב העוברים ושבים - היו אלו שזיהו שכפי הנראה מדובר ביצירות קלאסיות שמתנגנות, אבל הם מיהרו להמשיך הלאה ולא עצרו לרגע לבדוק, אולי הם סתם מפספסים הופעה חגיגית ששווה מאות פאונד...

בפרשת השבוע שלנו, כועס הקב"ה על בני ישראל המתאוננים על המן - האוכל השמימי שנשלח להם על ידי הבורא בהשגחה פרטית מופלאה. לבקשתם נשלח להם שליו, אלא שאז היכה בהם הקב"ה ומתו הרבה מבני ישראל עד שקרא למקום 'קברות התאווה'. וזאת מדוע? כי מי שלא יודע להעריך את מתנת הבורא ומקבל את הכול כמובן מאליו, פעמים רבות הוא מפספס יצירה אלוהית מופלאה שאילו היה יודע להעריך אותה כראוי, היה משלם במיטב כסף כדי לקבל אותה בחזרה. (שלום לעם)

בר לבב – אהבת ישראל – הרב יעקב ישראל לוגאסי שליט"א לו. שנת הרשע ולא הרשע

דעת ה"חזון איש" ביהודה דעה (סימן ב ס"ק כח), שבזמן הזה, שאין מי שיודע להוכיח פראי, גם אדם שעובר עבירות בפרהסייה, לא יצא מגדר עמיתו, ומצוה לאהב אותו. כשלוך דור בית שני היה, לפי דעת הנצי"ב, מה שדנו את האחרים לאפיקורסים בשקול דעת בלתי נכון. וכך כתב בהקדמת ספרו "העמק דבר": **נצבא בשירת האזינו** על הפסוק "הצור תמים פעלו כי כל דבריו משפט צדיק וישר הוא", דשבח "ישר" נאמר להצדיק דין הקדוש-ברוך-הוא בהרבן בית שני, שהיה דור עקש ופתלתול, ופרשנו שהיו צדיקים וחסידיים ועמלי תורה, אך לא היו ישרים בהליכות עולמים. על כן, מפני שנתת חנם שבלבם זה את זה, חשדו את מי שראו שנהג שלא כדעתם ביראת ה' שהוא צדוקי ואפיקורוס, ובאו על ידי זה לשפכות דמים בדרך הפלגה ולכל הרעות שבעולם, עד שחרב הבית, ועל זה היה צדוק הדין. הקדוש-ברוך-הוא ישר הוא ואינו סובל צדיקים פאלו, אלא באגן שהולכים בדרך הישר גם בהליכות עולם לא בעקמיות, אף על גב שהוא לשם שמים, שהוא גורם חרבן הבריאה והרסות ישוב הארץ. עד כאן לשונו. **עוד ראוי לדעת**, שלגבי מחלוקת רבי יהודה ורבי מאיר במסקת קדושין (לו.), אם ישראל כשהם חוטאים קרויים בניס, אשר לדעת רבי מאיר קרויים בניס אף אם חטאו – כתב הרשב"א בשאלות ותשובות (חלק א סימן קעד וסימן רמב), שאפילו ישראל משפד בכלל בניס הוא, כדברי רבי מאיר. וראה עוד באור הגר"א לשלחן ערוך (יורה דעה סימן קנט, סקג) המצנן כסבה לאסור הלוואה ברבית ממומר את הגמרא (סנהדרין מד.) "וישראל – אף על פי שחטא – ישראל הוא", ואת דברי רבי מאיר האמורים. לפיכך צריך לקרב עד כמה שנתן את כל אחד מישראל. **רבי מנחם מקהל מרימטוב אמר**, כי גם הבן השני שבהגדה של פסח יש להשתדל לקרבו ולא רצה להזכיר על ישראל רשע, לכן אמר הבן השני שבהגדה (מובא בספר "אם הבנים שמחה"). וכמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (כריתות ו:): **"אמר רבי שמעון חסידא: כל תענית שאין בה מופשעי ישראל אינה תענית. שהרי חלבנה ריחה רע, ומנאה הכתוב עם סממני הקטרת".** ואף אם רואה בחברו שום דבר רע – ישנא הרע שבו, אך החלק הקדוש יאהבנו מאד כנפשו, כי הבעל-שם-טוב אמר, שהצדיק הגמור שאין רע בקרבו אין רואה שום רע על שום אדם, אך מי שרואה שום רע בחברו, הענין הוא כמו שמשפיל במראה; אם פניו מטנפין – רואה גם כן במראה פה, ואם פניו נקיים – אינו רואה במראה שום דבר כמו שהוא נראה וזה הטעם שיצחק אבינו ע"ה אהב את עשו על אף היותו רשע, כי לא ראה בבנו שום רע, אחר שבו עצמו לא היה שום רע (הרב דסלר). וזהו **"ואהבת לרעך כמוך"**, פרש "כמוך" – כמו שאם יודע האדם בעצמו שום רע בקרבו, ומשום כך אינו שונא את עצמו, אף ששונא הרע שבקרבו – כך גם כן על חברו. (מאור עינים) **רגיל היה רבנו יוסף חיים זונגער לומר:** אם ראתה אדם מישראל שחטא ופשע – אל תשנא ותבזה אותו, אלא רחם עליו כשם שפרחמים על בעל מום או על מכה בגופו. חכמינו זכרונם לברכה אמרו (ברכות ו'): **"ותמי חטאים"** – ולא חוטאים, מפיין שרב פושעי ישראל תינוקות שנשבו הם, ואולולא הגלות והצרות הרבות, בנדאי היו שבים בתשובה. הנחה זו הנחתה אותו כל ימיו. טוב לב ורחמים דברו מתוך גרונה. וגם כאשר הטיף להם מוסר למתנגדיו ונזרם על השקפותיהם הקולקות – את שיטתם ומעשיהם הרעים של מחללי התורה שצא בכל לבו, אך כל שנאה באגן אישי לא נראתה בו לאחים טועים. **וכך ספר נאמן ביתו**, רבי משה בלוי: **יצאתי פעם בליל רבנו מבית החולים "שערי צדק" בט"ו בשבט. ראיתי מרחוק תהלוכת תלמידי בית ספר הולכת ומתקרבת אלינו, בניס ובנות, נערים ונערות, עם דגל הציונים בראש כל קבוצה וישרים עבריים ביהם. הם עמדו בשורות של ארבעה, כשהם ממלאים את רזב החוב, והקהל נדחק אל המדרכות. חשבת, שמחזה זה יצער את רבנו ושכניו, השקפותיו היו נוגדות מאד את הציונות. ועל כן אמרתי לו: "תהלוכת ילדי בתי הספר באה, אולי רוצה הרב לחזור אל בגן בית החולים?" "לא", היתה תשובתו, "וכי לא ילדי ישראל מהו?"**

רבנו נשען על חפצי, וגם אנו – ככל הקהל – נדחקנו לצדי הרחוב. התהלוכה עוברת קבוצות קבוצות, כל בית ספר לעצמו, וקול השירה פולח את האויר. אנו מסתכל ברבנו ורואהו ממלמל בשפתיו. אני מטה את אזני, ושומע אותו אומר וחוזר ואומר: **"יוסף ה' עליכם, עליכם ועל בניכם, ברוכים אתם לה'..." יוסף ה' עליכם, עליכם..."** תודך שהוא מיל דמעה ומתפלל, שיוכח כל אלה גם לפסוק הקודם: **"ברוך יראי ה' חסנים עם הגדלים..."** עד שכל התהלוכה עברה על פניו...

הלכה למעשה (השבת בהלכה ובאגדה) תיקוני בגדים

תנינת חגורה או גומי במכנס – מותר לתת חגורה במכנס חדש, אפילו שאינו יכול ללובשו בלי החגורה, ואין בזה משום מתקן כלי כלל. אולם אין להשחיל גומי בפנים הבגד [וכבגד תחתון, מכנס לילדים עם גומי, חצאית וכיוצא]. משום שבהשחלת גומי יש טורח ואינו עובר אלא על ידי סיכת בטחון וכיוצא, ונראה כמתקן. ואולם, אף אם היה הנקב רחב ונכנס הגומי בקלות, עדיין אין להשחילו, שמא יקשור בסופו קשר של קיימא, כפי שהרגילות לקושרו. גם מאחר שמבטל שם, יש בזה תיקון כלי. אבל במכנס רגיל, מותר לתת חגורה, שאינו מבטלה שם ועשוי להכניסה ולהוציאה. וגם אם היה מבטלה, כיון שיש על החגורה שם כלי, הרי זה כנותן כלי בכלי. וכמו שמותר לתת קנה חלול או ברז בנקב שבחבית יין, כדי להוציאה היין, אף שלא היו הקנה והברז בחבית מעולם (סימן שיד ס"ב). (בית יוסף ס"ס שיז. ה"ע ד רכח. שבת ה עח)

שרוך בנעל חדשה – מותר להשחיל שרוך חדש אפילו בנעל חדשה. שכיון שהשרוך נכנס לנקב בקלות ללא טורח, שסביב הנקב יש טבעת ברזל או שהנקב רחב, אין בזה איסור מתקן כלי. ואף אם מבטל שם את השרוך, מותר, כיון שיש עליו שם כלי וכו'ל, וכל שכן אם דעתו להוציאו במוצאי שבת. (קצות השלחן ושכן דעת הגר"ו, מגן אברהם וחיי אדם. תורת שבת, מהר"י שטייף ראב"ד בודפסט, באר משה שטרן, מים חיים, בעל החכמה, יצחק ירנן ועוד. וכתב בשו"ת שרגא המאיר שאין צורך להחמיר בזה. ה"ע ד רכט. שבת ה עח)

"צדיקים במיתתם קרויים חיים" – מרן מו"ר הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

ידועה בדעה בת רבים זהירותו המופלגת של מרן זיע"א שלא לאבד את זמנו, וכל עיתותיו קודש לעמלה של תורה ולזיכוי הרבים, ובני ביתו מעידים שמאז ועד עתה, כאשר היה מתקלקל דבר מה בביתו, והיה צריך לתקנו, מרן זיע"א היה מבקש מהרבניית שתדאג להביא בעל מלאכה שיתקן את הטעון תיקון, והיה מורה לה שתשלם לו במיטב כספו. וכך היה מנהגו גם באותם ימים שהעניות והמחסור היו מנת חלקם, והפרוטה הייתה בדוחק ובצמצום, עם כל זאת היה מרן מורה שיביאו בעלי מלאכה לתקן את הטעון תיקון. ופעם אחת שאל אותו אחד ממקורביו מדוע אינו מתקן את הדברים בעצמו, ובכך יחסוך כמה פרוטות... ומרן זיע"א השיב לאותו האיש כממתיק סוד: **"שמע נא ידידי, את הזמן אני קונה בכסף יקרו הן אמת שלבעלי המלאכה אני משלם תמורת עבודתם טבין ותקילין, אך בשכרי אני מרוויח את זמני להספיק עוד דבר מה בלימוד, וכי קל הדבר בעיניכמו?"**... (משוש תבל).

קונטרס הנהגות חבית – התייחסות נכונה: (הרב רפאל אלמקיאס שליט"א)

- 5) קל לאדם להשלים צורך של זולתו כאשר הוא עצמו זקוק לאותו צורך, אבל בדבר שאינו צריך, קשה לו להבין את זולתו. יש להגביר את הרגישות שלנו לצורכי הזולת.
- 6) כמו שערכי האדם משתנים במשך היום, כך במהלך החיים משתנים הערכים.
- 7) לפעמים ישנם ערכים סותרים בין בני הזוג, למשל: מגמת הבעל לעזור לרעייתו נובעת מרצונו שיהיה לה טוב, אבל עזרה מצידו, יכולה לעורר אצלה קירבה, ולכן גם רצון לפרוק בפניו מצוקה, דבר זה הוא בניגוד לעפיותו שיהיה לה טוב והנה, כל מה שהוא עושה ולא טוב לה.
- 8) הצורך הגדול ביותר שמעפים לו בני הזוג הוא אהבה, אלא מה, שהרבה סבורים שהאהבה הרגשית היא מצב שממתינים לו שיבוא – או שהוא בא או שלא, או שהוא קיים או שלא, אבל אין כך פני הדברים. לימד אותנו שלמה המלך במשלו (כז, יט) "כמים הפנים לפנים, כן לב האדם לאדם". כוונתו שהמים משקפים את ההבעה של האדם המסתכל לתוכם (כמראה) – פנים שמחות או כועסות. כך לב האדם משקף ללבו של חברו, אפילו אם הוא לא לפניו – אם אוהבו הוא ישיפע על חברו גם כן לאהוב אותו.

אוצר דינים לאשה ולבת – ילקוט יוסף – פרק ט – חיוב נשים בתפלה, ודיני תפלה

- בג. נערות רווקות שהולכות בלי כיסוי ראש אף ברשות הרבים, ונוהגות להתפלל ולברך בלי כיסוי ראש, וכן מנהגן גם בבית הספר החרדי "בית יעקב", אף על פי שאין למחות בידן, שיש להן על מה שיסמוכו, מכל מקום לכתחלה יש להורות להן לכסות ראשן בעת שמברכות ומתפללות, ובעת שלומדות תנ"ך בהזכרת שם ה'. ולכן חובה קדושה על ראשי ומנהלי בית הספר בית יעקב ושאר בתי הספר החרדים לדבר ה', לעמוד על המשמר ולהורות לתלמידות לכסות את ראשן בעת שמברכות ומתפללות ולומדות תנ"ך. ובמיוחד יש להקפיד על כך בשעת תפלת שמונה עשרה, ודברי חכמים בנחת נשמעים, כדי שימצאו אופן קשבת לדבריהם. וישא ברכה מאת ה'. אך אין למחות ביד המקילות בזה, שיש להן על מה שיסמוכו. ועל כל פנים נשים נשואות שחיובות לכסות ראשן כשיוצאות לרשות הרבים, אסור להן לברך ולהתפלל בביתן בלי כיסוי הראש. וגם בשעה שקוראות בתנ"ך וכיוצא בזה, צריכות לכסות ראשן. ועליהן תבוא ברכת טוב. כג)
- כד. אשה נשואה חייבת מצד הדין לכסות את ראשה בעת הברכות והתפלה, אף אם היא מתפללת בביתה. וכן בשעה שלומדת תנ"ך וכיוצא בזה, צריכה לכסות את ראשה. כד)
- כה. אם הוצרכה לפנות לצריכה, לכתחלה לא תתפלל תפלת שמונה עשרה עד שתתפנה, אף שיכולה להעמיד עצמה שיעור שעה ורבע. ואם עברה והתפללה והיתה צריכה לגדולים, אם משערת שהיתה יכולה להעמיד עצמה עד שיעור שבעים ושתיים דקות, יצאה בדיעבד, ואינה חוזרת להתפלל. אבל אם משערת שלא היתה יכולה להעמיד עצמה עד כשיעור זה, חוזרת ומתפללת. ואם הוצרכה לנקיבה קטנים והתפללה תפלתה תפלה, אפילו אם לא היתה יכול להעמיד עצמה שיעור פרסה, ואינה צריכה לחזור ולהתפלל. ואם תרצה רשאית לחזור ולהתפלל בתנאי של נדבה. אבל לכתחלה אפילו יכולה להעמיד עצמה שיעור פרסה, כיון שמרגישה שהיא נצרכת לנקיבה לא תתפלל. כה)
- כו. הנשים צריכות לדעת פירוש המלים בתפלת שמונה עשרה, שגם הן חייבות לכון בתפלת שמונה עשרה. ולכתחלה צריכות לכון פירוש המלים בכל הברכות, אך אם אינה יכולה להתרכז ולכון בכל הברכות, תכון לכל הפחות בברכה ראשונה, שהיא ברכת אבות. ואם כבר הזכירה שם ה' בברכת מגן אברהם, תתן בדעתה לכון בברכת מודים. כו)
- כז. האשה צריכה להתפלל ולבטא את המלים שבתפלה, ולא תתפלל בהרהור הלב, ואסור לה להגביה את קולה בתפלה. ואם אינה יכולה לכון כשהיא מתפללת בלחש, מותר לה להגביה מעט את קולה. במה דברים אמורים כשהיא מתפללת ביחידות, אבל אם היא באה לעזרת נשים להתפלל עם העבור, אף שאינה חייבת בכך, אין לה להגביה את קולה בתפלה, כדי שלא תפריע לאחרים בתפלה. כז)

העלון מוקדש לנשמת
גד ניסים בן ברוחיה, מרים אפרת בת
מזל, יעקב בן אחובה
בריאות ופרנסה טובה.

**ברכה והצלחה וחיווג הגון ומצולח
לאלמוג בת רוינה ואביטל בת רוינה**

ברכה רווחה הצלחה ופרנסה טובה
לפנינה עליזה פינקר ורפואה שלימה
לשרון ויעל פינקר ובניהם נועם ורועי
ליאיר ואושרת פנקר והילדים
לעמית ועדן קילקר
למנשה ורבקה פנקר והילדים
לליאור וסיון פזרקר והילדים
למתפללי בית כנסת "שערי אלקנה" יהוד
לרפואת ולהצלחת שמעון בן דוד ואביגיל סנקר

העלון מוקדש לעילוי נשמת
אבנר גאלסולקר ז"ל
בן עליזה שתחי'

ברכה והצלחה מרובה
ברוחניות ובנשמיות
לאברכי כולל
"אורות חיים ומשה" באשדוד
על תרומתם הנכבדה לעלון

לעילוי נשמת
פנחס בן יוכבד ז"ל
ואהובה בת שרה ז"ל
אליעזר בן מרים ז"ל
שמשי בן עליזה ז"ל
וששון בן עליזה ז"ל
משה בן איז'ה ת.נ.צ.ב.ה.